

Minister Klimatu i Środowiska

DIŚ-I.050.14.2025.RC
3935264.15793084.12736858
Warszawa, 21-08-2025

Dotyczy: interpelacji Posła Andrzeja Śliwki (K10INT10908)

Temat: w sprawie masowego śnięcia ryb w rzece Elbląg i działań służb ochrony środowiska

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją Posła Andrzeja Śliwki w sprawie masowego śnięcia ryb w rzece Elbląg i działań służb ochrony środowiska, K10INT10908, przekazanej przez Ministerstwo Infrastruktury, przekazuję odpowiedź w zakresie kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska.

Pytanie 1. Czy Ministerstwo zostało poinformowane o tej sytuacji i czy monitoruje sprawę?

Ministerstwo Klimatu i Środowiska było na bieżąco informowane o przypadkach śnięcia ryb w rejonie rzeki Elbląg oraz w Zalewie Wiślanym za pośrednictwem sprawozdań przekazywanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Dokumenty te zawierały szczegółowy opis sytuacji, wyniki przeprowadzonych badań, a także informacje dotyczące działań podjętych lub planowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Sprawozdania te były uwzględniane w dobowych raportach Centrum Zarządzania Kryzysowego Ministra Klimatu i Środowiska.

Pytanie 2. Jakie są wstępne wyniki badań wody w rzece Elbląg, a jeśli jeszcze ich nie ma – kiedy zostaną opublikowane?

Wyniki badań wody rzeki Elbląg, przeprowadzonych przez Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ (dalej: „CLB GIOŚ”) na zlecenie Warmińsko-Mazurskiego WIOŚ, próbki pobranej w dniu 9 czerwca 2025 r. w punkcie Bulwar Zygmunta Augusta w Elblągu, zawarte są w Sprawozdaniu nr 62/OL/EL/2025¹ oraz w Informacji z badań jakościowych. Przedmiotowe wyniki badań wykazały niski poziom zawartości tlenu oraz wysoki poziom fosforanów w wodzie. W analizie mikroskopowej nie stwierdzono obecności *Prymnesium cf. Parvum* (złotej algi).

¹ Wyniki badań jakościowych wody w rzece Elbląg (Sprawozdanie 62/OL/EL/2025), zostały wykonane na zlecenie Warmińsko-Mazurskiego WIOŚ. W celu ich uzyskania należy zwrócić się bezpośrednio do tamtejszego organu.

Pytanie 3. Czy służby ochrony środowiska ustaliły przyczynę masowego śnięcia ryb? Jeśli tak, proszę o przedstawienie tej przyczyny oraz wskazanie, jakie działania zostały lub zostaną podjęte w celu jej usunięcia i zapobieżenia podobnym sytuacjom w przyszłości.

Według informacji przekazanych przez Warmińsko-Mazurskiego WIOŚ, prawdopodobną przyczyną masowego śnięcia ryb w rzece Elbląg było tzw. zjawisko przyduchy, spowodowane deficytem tlenowym.

Jedną z przyczyn wystąpienia deficytu tlenowego mogły być gwałtowne opady atmosferyczne, które wystąpiły bezpośrednio przed zdarzeniem. Opady te mogły doprowadzić do zwiększenia ilości materii organicznej w wodzie, co z kolei przyczyniło się do spadku zawartości tlenu rozpuszczonego i wystąpienia zjawiska przyduchy.

W tym samym czasie odnotowano wzrost temperatury wody, co również wpłynęło na dalsze obniżenie poziomu tlenu.

Na pogorszenie warunków tlenowych mogło wpłynąć także zjawisko cofki, charakterystyczne dla rzeki Elbląg. Cofka występuje w wyniku silnych wiatrów z kierunku północnego i północno-wschodniego, które powodują „wpychanie” słonych wód przez Cieśninę Piławską w górę rzeki. Powoduje to zaburzenie równowagi ekosystemu, w tym negatywny wpływ na ichtiofaunę.

Dodatkowym czynnikiem mogącym mieć wpływ na śnięcie ryb jest eutroficzny charakter wód rzeki Elbląg i jej dopływów. Zostało to potwierdzone badaniami CLB GIOŚ, które wykazały znaczący wzrost stężenia fosforu fosforanowego (fosforanów). W próbce pobranej 9 czerwca 2025 r. stwierdzono jego stężenie na poziomie 0,18 mg/l, co oznacza około 30-krotny wzrost w porównaniu z wynikami z marca i kwietnia br. (0,006–0,008 mg/l).

W związku z powyższym, kumulacja czynników zewnętrznych – takich jak wysoka koncentracja biogenów, długotrwałe okresy suszy, po których następują intensywne, krótkotrwałe opady, a także wspomniane zjawisko cofki – może prowadzić do występowania deficytów tlenowych. W konsekwencji mogą one powodować masowe śnięcia ryb w rzece oraz w innych zbiornikach wodnych połączonych z tą rzeką.

Pytanie 4. Czy planowane są działania naprawcze lub rekultywacyjne, które pozwolą odbudować ekosystem wodny w rzece Elbląg po tym zdarzeniu?

Działania naprawcze lub rekultywacyjne w zaistniałej sytuacji są poza właściwością Ministra Klimatu i Środowiska bowiem, jak wskazano powyżej, przyczyną wystąpienia masowych śnięć ryb w rzece Elbląg było tzw. zjawisko przyduchy, spowodowane deficytem tlenowym.

W związku z powyższym uprzejmie informuję, że Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie nie prowadzi postępowania na podstawie przepisów ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie². Przepisy tej ustawy stosuje się bowiem do bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub do szkody w środowisku spowodowanych działalnością podmiotu korzystającego ze środowiska (np. przedsiębiorcy). Dodatkowo - w odniesieniu do szkody w środowisku w wodach - musi być to działalność podmiotu korzystającego ze środowiska stwarzająca ryzyko szkody w środowisku (np. wymagające uzyskania zgody wodnoprawnej - wprowadzanie ścieków do wód). Natomiast - jak już wskazano powyżej - przyczyną śnięcia ryb w rzece Elbląg,

² Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. z 2020 r. poz. 2187)

zidentyfikowaną przez Inspekcję Ochrony Środowiska, był deficyt tlenu w wodzie, spowodowany czynnikami naturalnymi.

Pytanie 5. Czy planowane jest wzmocnienie systemu monitorowania jakości wód w rejonach szczególnie zagrożonych zanieczyszczeniem?

Uprzejmie informuję, że obecnie Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (dalej: GIOŚ) rozpoczęły prace nad nowelizacją ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska³ w celu prawnego umocowania funkcjonowania ogólnokrajowego monitoringu automatycznego wód powierzchniowych oraz zapewnienia odpowiednich środków finansowych na ten cel dla GIOŚ, w ramach ustawowej reguły wydatkowej. Złożony został wniosek o wprowadzenie w/w projektu ustawy do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów.

Ponadto GIOŚ realizuje obecnie projekt pn. „Pilotażowe automatyczne badania jakości wód powierzchniowych dorzecza Odry” (GIOŚ podpisał umowę z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej o finansowanie w/w projektu w latach 2025 – 2027). Jest to projekt pomostowy, zapewniający kontynuację stałego automatycznego monitoringu wód powierzchniowych do momentu wdrożenia zmian przewidywanych w nowelizacji ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska. W ramach w/w projektu przewidziano instalację 10 stacji pomiarowych na wybranych lokalizacjach dorzecza Odry. Urządzenia te będą prowadzić automatyczny, ciągły pomiar podstawowych parametrów fizykochemicznych, z transmisją danych do systemów GIOŚ i ich wizualizacją.

W latach 2026–2027 planowana jest rozbudowa sieci o kolejne 60 stacji pomiarowych na terenie całego kraju oraz modernizacja systemów informatycznych, umożliwiających ich obsługę i prezentację wyników w czasie zbliżonym do rzeczywistego.

Wspomnieć również należy, że wioś posiadają wdrożony system pracy zmianowej, który zapewnia reagowanie całodobowe na każde zgłoszenia napływające do Inspektoratów. Ponadto wioś pozostają w stałej współpracy CLB GIOŚ, które realizuje pobory i badania próbek wód powierzchniowych.

Natomiast GIOŚ prowadzi pomiary w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska z częstotliwością i w zakresie, które wynikają z Planów Gospodarowania Wodami dla Dorzeczy oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych⁴. Wyniki bieżących badań są dostępne poprzez portal: <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/maps/>. Wyniki pomiarów prezentowane na portalu są zamieszczane przed weryfikacją rocznych serii pomiarowych i mogą ulec zmianie. Dane bieżące oraz archiwalne są możliwe do pobrania pod adresem: <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/367>.

GIOŚ prowadził badania w reprezentatywnych punktach pomiarowo – kontrolnych (ppk) m.in.: ppk Elbląg – Nowakowo w 2022 i 2025 roku i ppk Elbląg – Stare-Dolno w 2023 roku,

³ Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 425)

⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 13 lipca 2021 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i jednolitych części wód podziemnych (Dz.U. 2026, poz.1576)

w zakresie umożliwiającym ocenę stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego i stanu jednolitych części wód powierzchniowych. W obydwu punktach w ramach monitoringu operacyjnego GIOŚ prowadzi badania substancji priorytetowych, których przekroczenie zanotowano w tkankach organizmów żywych lub w wodzie.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:
Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM